

UCHWAŁA NR 9/2013
ZARZĄDU NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

z dnia 24 maja 2013 r.

w sprawie warunków otwierania i prowadzenia rachunków banków przez Narodowy Bank Polski

Na podstawie art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2005 r. Nr 1, poz. 2, z późn. zm.¹⁾) uchwala się, co następuje:

Rozdział 1
Przepisy ogólne

§ 1. Użyte w uchwale określenia oznaczają:

- 1) bank – bank krajowy, instytucja kredytowa, oddział instytucji kredytowej oraz oddział banku zagranicznego;
- 2) formularz danych statycznych – formularz opracowany przez Narodowy Bank Polski, zwany dalej „NBP”, dla celów rejestracji podmiotów ubiegających się o dostęp do usług systemu TARGET2-NBP oraz dla celów rejestracji zmian w zakresie dostarczania takich usług;
- 3) formularz rejestracyjny uczestnika SORBNET2 – formularz opracowany przez NBP dla celów rejestracji podmiotów ubiegających się o dostęp do usług SORBNET2 oraz dla celów rejestracji zmian w zakresie dostarczania takich usług;
- 4) jednolita wspólna platforma – infrastruktura techniczna systemu TARGET2, za pośrednictwem której, na tych samych zasadach technicznych, następuje składanie i przetwarzanie wszystkich zleceń płatniczych i otrzymywanie płatności;
- 5) system będący komponentem systemu TARGET2 – system rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym (RTGS) prowadzony przez dany bank centralny, stanowiący część systemu TARGET2 (krajowy komponent systemu TARGET2);
- 6) system SORBNET2 – system rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym (RTGS) obsługujący rachunki bankowe prowadzone w Centrali NBP, w którym przeprowadzane są rozrachunki międzybankowe w złotych;
- 7) umowa – umowa rachunku bankowego zawarta między bankiem a NBP, w szczególności Umowa o systemie SORBNET2 oraz Umowa o systemie TARGET2-NBP;
- 8) Umowa o systemie SORBNET2 – umowa w sprawie warunków otwierania i prowadzenia rachunku bankowego w systemie SORBNET2;
- 9) Umowa o systemie TARGET2-NBP – umowa w sprawie warunków otwierania i prowadzenia rachunku bankowego w euro w systemie TARGET2-NBP;
- 10) system TARGET2 – system rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym (RTGS) dla przeprowadzania, w pieniądzu banku centralnego, rozrachunku płatności w euro, składający się z krajowych komponentów prowadzonych przez poszczególne banki centralne Unii Europejskiej na jednolitej wspólnej platformie, stosownie do ram prawnych dotyczących systemu TARGET2, w szczególności zgodnie z Wytocznymi Europejskiego Banku Centralnego z dnia 5 grudnia 2012 r. w sprawie Transeuropejskiego Zautomatyzowanego Błyskawicznego Systemu Rozrachunku Brutto w Czasie Rzeczywistym;
- 11) system TARGET2-NBP – polski system rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym (RTGS), stanowiący krajowy komponent systemu TARGET2 prowadzony przez NBP.

§ 2. NBP otwiera i prowadzi dla banków:

- 1) rachunki bieżące w złotych;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 25, poz. 162 i Nr 61, poz. 410, z 2008 r. Nr 209, poz. 1315 i 1317, z 2009 r. Nr 69, poz. 589 i Nr 143, poz. 1164, z 2010 r. Nr 109, poz. 709 i Nr 257, poz. 1724, z 2011 r. Nr 75, poz. 398 i Nr 117, poz. 676 oraz z 2012 r. poz. 855, 908 i 1166.

- 2) rachunki lokat terminowych w złotych;
- 3) rachunki bankowe w euro;
- 4) inne rachunki, których otwarcie i prowadzenie wynika z odpowiednich przepisów.

§ 3. 1. NBP otwiera i prowadzi rachunki bieżące w złotych:

- 1) w Centrali NBP w systemie SORBNET2 dla banków spełniających warunki określone w § 11 ust. 1;
- 2) w oddziałach okręgowych NBP dla banków niespełniających warunków, o których mowa w § 11 ust. 1, lub dla banków spełniających te warunki, ale nieubiegających się o otwarcie i prowadzenie rachunku bieżącego w złotych w Centrali NBP.

2. NBP otwiera i prowadzi dla banku jeden rachunek bieżący w złotych, z zastrzeżeniem art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 711, z późn. zm.²⁾), zwanej dalej „ustawą o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym”.

§ 4. NBP otwiera i prowadzi rachunki lokat terminowych w złotych w systemie SORBNET2 dla banków posiadających rachunki bieżące w złotych w tym systemie.

§ 5. NBP otwiera i prowadzi rachunki bankowe w euro w systemie TARGET2-NBP.

§ 6. Szczegółowe warunki otwierania i prowadzenia przez NBP dla banku rachunku:

- 1) bieżącego w złotych, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, regulują przepisy uchwały oraz postanowienia Umowy o systemie SORBNET2;
- 2) bieżącego w złotych, o którym mowa w art. 26 ust. 1 ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, regulują przepisy tej ustawy, przepisy uchwały oraz postanowienia umowy;
- 3) lokat terminowych w złotych regulują przepisy uchwały oraz postanowienia umowy;
- 4) bankowego w euro w systemie TARGET2-NBP regulują przepisy uchwały oraz postanowienia Umowy o systemie TARGET2-NBP;
- 5) o którym mowa w § 2 pkt 4, regulują przepisy uchwały, odpowiednie przepisy, z których wynika otwarcie i prowadzenie rachunku oraz postanowienia umowy.

Rozdział 2

Warunki otwierania rachunków banków przez NBP

§ 7. 1. Otwarcie rachunku banku następuje na jego pisemny wniosek, złożony w NBP.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, bank załącza następujące dokumenty:

- 1) akt prawny powołujący bank lub dokument stwierdzający jego utworzenie zgodnie z przepisami prawa;
- 2) statut banku;
- 3) odpis z Krajowego Rejestru Sądowego lub inny dokument wskazujący osoby uprawnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych w imieniu banku;
- 4) zaświadczenie o numerze identyfikacyjnym REGON;
- 5) opinię o zdolności wydaną przez bank lub zewnętrznych doradców prawnych, zgodnie ze wzorem wskazanym przez NBP, zamieszczonym na stronie internetowej NBP;
- 6) opinię krajową wydaną przez zewnętrznych doradców prawnych, uwzględniającą przepisy prawa kraju, w którym bank ma siedzibę, jeżeli jest on podmiotem pochodzącym spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego, zgodnie ze wzorem wskazanym przez NBP, zamieszczonym na stronie internetowej NBP;
- 7) wypełniony formularz danych statycznych, zgodnie ze wzorem wskazanym przez NBP, zamieszczonym na stronie internetowej NBP;
- 8) wypełniony formularz rejestracyjny uczestnika SORBNET2, zgodnie ze wzorem wskazanym przez NBP, zamieszczonym na stronie internetowej NBP.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienianej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 144, poz. 1176, z 2010 r. Nr 140, poz. 943 i Nr 257, poz. 1724, z 2011 r. Nr 134, poz. 781 oraz z 2012 r. poz. 596 i 1166.

3. Oddział instytucji kredytowej załącza do wniosku, o którym mowa w ust. 1, także potwierdzenie z Komisji Nadzoru Finansowego, że zgodnie z art. 481 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, zm.: poz. 1385 i 1529) oddział ten jest uprawniony do prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Załączenie dokumentów, o których mowa w ust. 2 pkt 5–7, jest wymagane jedynie od banków ubiegających się o uczestnictwo w systemie TARGET2-NBP.

5. Załączenie dokumentu, o którym mowa w ust. 2 pkt 8, jest wymagane jedynie od banków ubiegających się o uczestnictwo w systemie SORBNET2.

6. Wymóg, o którym mowa w ust. 2 pkt 4, nie odnosi się do instytucji kredytowych.

7. NBP może również zażądać przedłożenia dodatkowych informacji, które uzna za niezbędne do oceny wniosku o otwarcie rachunku, o którym mowa w ust. 1.

8. Dokumenty, o których mowa w ust. 2, mogą być składane w oryginałach, odpisach lub w formie kserokopii. Odpisy i kserokopie niepoświadczone notarialnie podlegają sprawdzeniu przez NBP co do ich zgodności z oryginałem.

§ 8. 1. Z zastrzeżeniem ust. 4, NBP jest obowiązany do rozpatrzenia wniosku o otwarcie rachunku w terminie 30 dni od dnia złożenia przez bank dokumentacji, o której mowa w § 7.

2. Przy rozpatrywaniu wniosku banku, o którym mowa w ust. 1, NBP będzie kierował się zasadami:

- 1) swobodnego dostępu, co oznacza, że uwzględniony zostanie wniosek każdego banku, który spełnia kryteria dostępu;
- 2) równego traktowania, co oznacza, że wszelkie obowiązujące zasady będą stosowane jednolicie w odniesieniu do wszystkich banków.

3. Z zastrzeżeniem ust. 4 i § 11 ust. 1, NBP przekazuje bankowi, w terminie o którym mowa w ust. 1, zawiadomienie o możliwości otwarcia rachunku. W powyższym terminie bank jest również zawiadamiany o braku możliwości otwarcia takiego rachunku. Odmowa otwarcia rachunku powinna zawierać uzasadnienie.

4. W przypadku gdy rozpatrzenie wniosku o otwarcie rachunku wymaga przedłożenia dodatkowych informacji, o których mowa w § 7 ust. 7, zawiadomienie o możliwości otwarcia rachunku lub o braku możliwości otwarcia takiego rachunku powinno nastąpić nie później niż w ciągu 30 dni od dnia złożenia przez bank dodatkowych informacji.

§ 9. 1. Otwarcie rachunków, o których mowa w § 2, następuje przez zawarcie umowy.

2. Zawarcie umowy następuje z chwilą podpisania jej przez obie strony.

3. Podpisanie umowy następuje w obecności pracownika NBP, po sprawdzeniu przez niego tożsamości osób podpisujących w imieniu banku umowę z ich dowodami tożsamości oraz upoważnień tych osób do podpisania umowy.

4. Nie jest wymagane podpisanie umowy w obecności pracownika NBP przez osoby, których podpisy i cechy dowodów tożsamości oraz uprawnienia do podpisywania tych dokumentów były już sprawdzone przez NBP lub których podpisy i cechy dowodów tożsamości zostały notarialnie uwierzytelnione.

5. Upoważnienia osób zawierających w imieniu banku umowę, które nie wynikają z dokumentów określonych w § 7 ust. 2 pkt 3, powinny być podpisane przez osoby uprawnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych w imieniu banku. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio.

§ 10. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2, umowa może być zawarta na czas oznaczony lub nieoznaczony.

2. Umowa o systemie SORBNET2 i Umowa o systemie TARGET2-NBP zawierane są na czas nieoznaczony.

§ 11. 1. NBP otwiera rachunek bieżący w złotych w systemie SORBNET2 lub rachunek bankowy w euro w systemie TARGET2-NBP, jeżeli:

- 1) sytuacja finansowa banku jest uznana przez NBP za prawidłową;
- 2) bank spełnia wymagania techniczne określone w umowie.

2. NBP, dokonując oceny sytuacji finansowej banku, o której mowa w ust. 1 pkt 1, może wystąpić do właściwego organu nadzorczego o przekazanie informacji, w tym danych, opinii i analiz na temat sytuacji finansowej banku.

Rozdział 3

Warunki prowadzenia rachunków banków przez NBP

§ 12. 1. Środki pieniężne na rachunkach bieżących w złotych i rachunkach bankowych w euro nie podlegają oprocentowaniu, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Oprocentowaniu podlegają:

- 1) środki pieniężne stanowiące rezerwę obowiązkową, zgromadzone na rachunku bieżącym w złotych;
- 2) aktywa, o których mowa w art. 26 ust. 1 ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, jeżeli są ulokowane na rachunku bieżącym w złotych.

§ 13. 1. Rachunek bieżący w złotych i rachunek bankowy w euro jest obciążany, z zastrzeżeniem § 14 ust. 1, na podstawie zlecenia płatniczego wystawionego przez bank lub NBP, lub inny podmiot, o ile zostały upoważnione do takiego działania w umowie.

2. Zasady określające formę, terminy oraz sposób składania i realizacji zleceń płatniczych, sposób powiadamiania właściwych stron o realizacji zleceń płatniczych lub jej braku oraz prostowania błędów określa umowa.

3. NBP nie ponosi odpowiedzialności za skutki wynikające z informacji zamieszczonych w zleceniu płatniczym wystawionym przez bank lub przez inny niż NBP podmiot upoważniony w umowie.

§ 14. 1. Prawidłowo wystawione i wprowadzone do systemu zlecenie płatnicze obciążające rachunek bieżący w złotych lub rachunek bankowy w euro jest realizowane pod warunkiem dysponowania przez bank na tym rachunku wystarczającymi do jego zrealizowania środkami pieniężnymi.

2. Do środków pieniężnych, o których mowa w ust. 1, zalicza się środki pieniężne zgromadzone na rachunku bieżącym w złotych lub rachunku bankowym w euro z wyłączeniem środków zablokowanych z tytułów określonych w umowie lub wynikających z odrębnych przepisów.

§ 15. 1. Bank otrzymuje wyciągi z rachunków, o których mowa w § 2, za każdy dzień operacyjny, w którym były dokonywane operacje na tym rachunku.

2. Na koniec roku kalendarzowego bank otrzymuje zawiadomienie o stanie jego rachunków, z ustaleniem salda na ten dzień.

3. Zakres informacji zawartych w wyciągu i zawiadomieniu o stanie rachunku oraz formę, termin i sposób ich przekazywania określa umowa.

§ 16. 1. Prowadzenie rachunku bieżącego w złotych i rachunku bankowego w euro polega w szczególności na obciążaniu lub uznawaniu tego rachunku na podstawie prawidłowo wystawionych i wprowadzonych do systemu zleceń płatniczych realizowanych zgodnie z zasadą rozrachunku brutto, tj. w drodze odrębnej realizacji każdego zlecenia płatniczego, oraz z zasadą rozrachunku w czasie rzeczywistym, tj. na bieżąco w ciągu dnia operacyjnego niezwłocznie po ich złożeniu, z tym że zasady realizacji zleceń płatniczych na rachunku bieżącym w złotych, o którym mowa w art. 26 ust. 1 ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, są określone w umowie.

2. Bank ma prawo wystawiać zlecenia płatnicze obciążające jego rachunek bieżący w złotych i rachunek bankowy w euro z tytułu operacji określonych w umowie.

§ 17. 1. Zlecenia płatnicze są realizowane w dniu operacyjnym wskazanym w zleceniu jako data realizacji.

2. Kolejność realizacji zleceń płatniczych wyznaczana jest zgodnie z zasadami priorytetów określonymi w umowie.

3. Zrealizowanie zlecenia płatniczego jest potwierdzane przez przesłanie informacji o jego realizacji do właściwych stron.

§ 18. W ciągu dnia operacyjnego bank ma możliwość bieżącego monitorowania salda swojego rachunku bieżącego w złotych i rachunku bankowego w euro oraz obrotów na nim na zasadach określonych w odpowiednich umowach.

§ 19. 1. Bank jest zobowiązany w czasie obowiązywania Umowy o systemie SORBNET2 lub Umowy o systemie TARGET2-NBP do spełniania warunków, o których mowa w § 11 ust. 1.

2. Spełnianie wymagań, o których mowa w ust 1, jest oceniane przez NBP.

§ 20. 1. NBP pobiera prowizje i opłaty za prowadzenie rachunku banku oraz inne czynności zgodnie z postanowieniami umowy.

2. Sposób, formę i terminy pobierania poszczególnych rodzajów prowizji i opłat oraz ich wysokość i warunki zmiany określa umowa.

Rozdział 4

Warunki zamykania rachunków banków przez NBP

§ 21. 1. Podstawą zamknięcia rachunku banku prowadzonego przez NBP jest:

- 1) rozwiązanie umowy;
 - 2) upływ terminu lub zaistnienie innych okoliczności, które zostały określone jako przesłanki zamknięcia rachunku w odrębnych przepisach, jeżeli otwarcie i prowadzenie rachunku wynikało z tych przepisów.
2. Rozwiązanie umowy może nastąpić w każdym czasie wskutek wypowiedzenia jej przez każdą ze stron, z tym że NBP może wypowiedzieć umowę tylko z ważnych powodów, z zastrzeżeniem § 23.
3. Z zastrzeżeniem ust. 5 oraz § 23, okres wypowiedzenia umowy wynosi 14 dni.
4. Umowa zawarta na czas oznaczony wygasa z upływem terminu, na który została zawarta, z zastrzeżeniem ust. 2.
5. Szczegółowe warunki rozwiązania Umowy o systemie TARGET2-NBP lub umowy rachunku bankowego prowadzonego w oddziale okręgowym NBP regulują postanowienia umowy.

§ 22. NBP może rozwiązać Umowę o systemie SORBNET2, w trybie określonym w § 21 ust. 2 i terminie określonym w § 21 ust. 3, z bankiem, którego rachunek bieżący w złotych jest prowadzony w systemie SORBNET2, w szczególności gdy:

- 1) w ocenie NBP bank nie spełnia warunków, o których mowa w § 11 ust. 1 pkt 1 lub 2;
- 2) NBP uzna bank za stwarzający zagrożenie dla bezpieczeństwa rozrachunków w związku z nieterminową realizacją jego zobowiązań z przyczyn leżących po jego stronie;
- 3) bank nie przyjął zmian do umowy;
- 4) bank w sposób rażący naruszył warunki umowy.

§ 23. NBP rozwiązuje Umowę o systemie SORBNET2 z bankiem, którego rachunek bieżący w złotych jest prowadzony w systemie SORBNET2, bez zachowania okresu wypowiedzenia, w razie:

- 1) podjęcia w trybie określonym odrębnymi przepisami decyzji o zawieszeniu działalności banku lub decyzji w sprawie likwidacji banku;
- 2) cofnięcia decyzji o utworzeniu banku;
- 3) przejęcia banku przez inny bank lub połączenia z innym bankiem;
- 4) ogłoszenia upadłości banku.

§ 24. Po zamknięciu rachunku banku, NBP podaje bankowi saldo tego rachunku oraz wzywa go do potwierdzenia tego salda w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania oraz do zadysponowania saldem. Saldo uważa się za potwierdzone, jeżeli w tym terminie bank nie zakwestionuje jego wysokości.

§ 25. Bank, którego rachunek bieżący w złotych był prowadzony w systemie SORBNET2 lub którego rachunek bankowy w euro był prowadzony w systemie TARGET2-NBP i z którym to bankiem NBP rozwiązał umowę, może ponownie starać się o otwarcie rachunku bieżącego w złotych w systemie SORBNET2 lub rachunku bankowego w euro prowadzonego w systemie TARGET2-NBP – nie wcześniej jednak niż po upływie 6 miesięcy od dnia rozwiązania umowy, o ile szczególne okoliczności nie uzasadniają wcześniejszego otwarcia rachunku.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 26. Bank będący uczestnikiem systemu SORBNET, działającego zgodnie z uchwałą, o której mowa w § 27, ubiegający się o uczestnictwo w systemie SORBNET2, może być zwolniony z obowiązku załączenia do wniosku o otwarcie rachunku dokumentów określonych w § 7 ust. 2 pkt 1–7 i ust. 3 na zasadach określonych w umowie o systemie SORBNET2.

§ 27. Traci moc uchwała nr 20/2004 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie warunków otwierania i prowadzenia rachunków banków przez Narodowy Bank Polski (Dz. Urz. NBP Nr 3, poz. 6, z późn. zm.³⁾).

§ 28. Uchwała wchodzi w życie z dniem 10 czerwca 2013 r.

Przewodniczący Zarządu
Narodowego Banku Polskiego

wz. Piotr Wiesiołek

³⁾ Zmiany wymienionej uchwały zostały ogłoszone w Dz. Urz. NBP z 2004 r. Nr 16, poz. 30, z 2005 r. Nr 1, poz. 1 i Nr 3, poz. 5, z 2006 r. Nr 3, poz. 3, z 2007 r. Nr 19, poz. 36 oraz z 2008 r. Nr 7, poz. 9, Nr 13, poz. 16 i Nr 15, poz. 18.